

Врз основа на член 7 и 36 став 1 точка 1 од Законот за локална самоуправа („Сл. весник на РМ" бр. 05/02), Советот на Општината Битола на седницата одржана на 18.07.2005 г. донесе

СТАТУТ НА ОПШТИНАТА БИТОЛА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Општината Битола (во натамошниот текст: Општината) е единица на локалната самоуправа во која граѓаните го остваруваат правото на локална самоуправа.

Правото на локална самоуправа се остварува преку претставници во органите на Општината и со непосредно учество во одлучувањето, на начин и постапка утврдени со закон.

Член 2

Подрачјето на Општината е утврдено со закон и ги опфаќа градот Битола и селата: Барешани, Бистрица, Братин Дол, Брусник, Буково, Велушина, Габалавци, Гопеш, Горно Егри, Горно Оризари, Граешница, Дихово, Доленци, Долно Егри, Долно Оризари, Драгарино, Драгожани, Драгош, Древеник, Ѓавато, Жабени, Злокуќани, Кажани, Канино, Карамани, Кишава, Кравари, Крклино, Крменица, Крстоар, Кукуречани, Лавци, Лажец, Лера, Лисолај, Логоварди, Лопатица, Магарево, Маловиште, Метимир, Мецитлија, Нижеполе, Ново Змирнево, Облаково, Олевени, Оптичари, Орехово, Острец, Поешево, Породин, Рамна, Раштани, Ротино, Свиниште, Секирани, Снегово, Средно Егри, Српци, Старо Змирнево, Стрежево, Трн, Трново, Цапари, Црнобуки и Црнеец.

Член 3

Граѓаните на Република Македонија кои имаат постојано место на живеење на подрачјето од Општината Битола, се жители на Општината Битола.

Член 4

Општината е правно лице.

Член 5

Седиштето на Општината е во Битола, ул. „Булевар 1 Мај" бр. 61.

Член 6

Општината има право на сопственост на ствари, парични средства и права.

Член 7

Општината има грб и знаме кои се уредуваат со одлука на Советот на Општината.

Член 8

Општината има печат со тркалезна форма во чија средина се наоѓа грбот на Општината и по рабовите испишано „Република Македонија-Општина Битола“.

Печатот што го употребува Советот на Општината во вториот ред има натпис „Совет на Општината“

Печатот што го употребува градоначалникот во вториот ред има натпис „Градоначалник“.

Член 9

Општината има свој празник.

Празник на Општината е „4 Ноември“ - Денот на ослободувањето на Битола.

Член 10

Општината востановува општински признанија и награди.

Признанијата и наградите се утврдуваат со одлука на Советот на Општината.

Член 11

Во Општината во службена употреба е македонскиот јазик и неговото кирилично писмо.

Член 12

Општината може со одлука донесена од Советот на Општината да се здружува во заедници и фондации во согласност со закон.

Член 13

Општината соработува со општините од Републиката, со градот Скопје, со единици на локалната самоуправа од други земји, како и со меѓународни организации на локални заедници.

Општината членува во меѓународни организации на локални власти.

Општината, заради остварување на заедничките интереси и вршење на заеднички работи од својата надлежност, може со други општини од Републиката да здружува средства и да формира заеднички јавни служби и заеднички

административни тела за извршување на одделни надлежности, во согласност со закон.

За соработката и остварувањето на заедничките интереси одлучува Советот.

Член 14

Органите на Општината, како и телата на Советот и јавните служби, должни се да ги информираат граѓаните за својата работа и плановите за развој како и да им овозможат пристап до информациите на начин уреден со овој Статут.

3.-

II. НАДЛЕЖНОСТ НА ОПШТИНАТА

Член 15

Општината самостојно, во рамките на Законот и овој Статут ги уредува и врши работите од јавен интерес од локално значење, утврдени со Законот за локална самоуправа или друг закон, како и работите кои не се исклучени од нејзина надлежност или не се во надлежност на органите на државната власт.

Член 16

Општината е надлежна за вршење на следните работи:

1. Урбанистичкото (урбано и рурално) планирање, издавање одобренија за градење објекти од локално значење утврдени со Закон, уредување на просторот и уредување на градежното земјиште;

2. Заштита на животната средина и природата во смисла на преземање мерки за заштита и спречување од загадување на водата, воздухот, земјиштето, заштита на природата, заштита од бучавата и нејонизирачкото зрачење;

3. Планирање на локалниот економски развој; утврдување на развојните и структурните приоритети; водење на локална економска политика; поддршка на развојот на малите и средните претпријатија и на претприемаштвото на локално ниво и во тој контекст, учество во воспоставување и развојот на локалната мрежа на институции и агенции и промовирање на партнерство;

4. Комуналните дејности, во смисла на снабдување со вода за пиење, испорака на технолошка вода; одведување и пречистување на отпадните води; јавното осветление; одведување и третман на атмосферските води; одржување на јавната чистота; собирање, транспортирање и постапување со комуналниот цврст и технолошки отпад; уредување и организирање на јавниот локален превоз на патници; одржување на гробовите, гробиштата и давање погребални услуги; изградба, одржување, реконструкција и заштита на локалните патишта, улици и други инфраструктурни објекти; регулирање на режимот на сообраќајот; изградба

и одржување на улична сообраќајна сигнализација; изградба и одржување на јавниот простор за паркирање; отстранување на непрописно паркирани возила; отстранување на хаварисани возила од јавните површини; изградба и одржување пазари; чистење на оцаците; одржување и користење на парковите, зеленилото, парк-шумите и рекреативните површини, регулација, одржување и користење на речните корита во урбанизирани делови; определување на имиња на улиците, плоштадите, мостовите и другите инфраструктурни објекти;

5. Културата, во смисла на институционална и финансиска поддршка на културните установи и проекти; негување на фолклорот, обичаите, старите занаети и слични културни вредности; организирање на културни манифестации; поттикнување на разновидни специфични форми на творештвото;

6. Спортот и рекреацијата во смисла на развојот на масовен спорт и рекреативни активности; организирање на спортски приредби и манифестации; одржување и изградба на објекти за спорт како и поддршка на спортски сојузи;

4.-

7. Социјалната заштита и заштита на децата во смисла на финансирање, инвестиции, одржување и сопственост на детски градинки и домови за стари, остварување на социјална грижа за инвалидни лица, деца без родители и родителска грижа, деца со воспитно-социјални проблеми, деца со посебни потреби, деца со еднородителски семејства, децата на улица, лицата изложени на социјален ризик; лицата засегнати со злоупотреба на дрога и алкохол; подигање свеста на населението; домување на лица со социјален ризик; остварување право и воспитување на децата од педучилишна возраст;

8. Образование во смисла на основање, финансирање и администрирање на основни и средни училишта во соработка со централната власт и во согласност со законот, како и организирање на превоз и исхрана на ученици и нивно сместување во ученички домови;

9. Здравствена заштита во смисла на управување со мрежата јавни здравствени организации и објекти од примарна здравствена заштита во кои Општината е застапена во сите одбори на сите здравствени организации во јавна сопственост, здравствено воспитување; унапредување на здравјето; превентивни активности; заштита на здравјето на работниците и заштита при работа; здравствен надзор над животната средина; надзор над заразните болести; помош на пациенти со специјални потреби и други области определени со закон;

10. Ги уредува прашањата поврзани со одбележување на значајни настани и истакнати личности во спомен обележја, условите и постапката за подигање на спомен обележјата, субјекти одговорни за нивно подигање, заштита, чување како и врши надзор и контрола.

Води регистри за спомен обележја на своето подрачје.

11. Спроведување на подготовки и преземање мерки за заштита и спасување на граѓаните и материјалните добра од воени разурнувања, природни непогоди и други несреќи и од последици предизвикани од нив;

12. Противпожарна заштита вршена од територијалната противпожарна единица;

13. Надзор над вршењето на работи од надлежност на Општината;

14. Други работи определени со закон.

Член 17

Работите од член 16 на овој Статут се уредуваат со прописи на Советот на Општината, во согласност со постапките и стандардите утврдени со закон.

Работите кои задолжително ќе ги извршува Општината, ќе бидат определени со посебни закони и национални програми.

Член 18

Општината, во рамките на Законот, во согласност со начелото на супсидијарност, има право на своето подрачје да ги врши работите од јавен интерес од локално значење, што не се исклучени од нејзина надлежност или не се во надлежност на органите на државната власт и истите се определуваат со одлука на Советот на Општината.

Со одлуката од став 1 на овој член се уредува начинот и постапката за вршење на тие работи.

5.-

III. ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА ОПШТИНАТА

Органи на Општината се: Советот и Градоначалникот.

1. Совет на Општината

Член 19

Советот е претставнички орган на граѓаните.

Советот го сочинуваат 31 (триесет и еден) член, претставници од граѓаните избрани на општи, непосредни и слободни избори со тајно гласање.

Мандатот на членовите на Советот трае 4 (четири) години.

Членот на Советот не може да биде отповикан.

Член 20

Советот избира претседател од редот на членовите на Советот со мандат од четири години.

Претседателот на Советот ги свикнува и раководи со седниците на Советот, се грижи за организацијата и работата на Советот, ги потпишува прописите што ги донел Советот и во рок од три дена од денот на нивното донесување ги доставува на Градоначалникот заради објавување.

Член 21

Членовите на Советот даваат и потпишуваат свечена изјава која гласи: „Јас (име и презиме) свечено изјавувам дека правата и должностите на член во Советот ќе ги вршам совесно и дека при нивното вршење ќе ги почитувам Уставот, законот, прописите на Советот и дека ќе го штитам уставниот поредок на Република Македонија“.

Член 22

Советот на Општината ги врши следните работи:

1. Донесува Статут на Општината;
2. Донесува Деловник на Советот;
3. Донесува програма за работа;
4. Донесува буџет на Општината и годишна сметка на Општината;
5. Ја утврдува висината на стапките на даноците и висината на надоместоците и таксите;
6. Донесува Генерален урбанистички план;
7. Донесува детални урбанистички планови, урбанистички план за село и урбанистички план вон населено место во Општината;
8. Донесува прописи од областа на заштитата на животната средина и природата, локалниот економски развој, културата, спортот и рекреацијата, социјалната заштита и заштитата на децата, образованието, здравствената заштита, противпожарната заштита, во рамките на надлежноста определена со посебен закон или во согласност со национална програма;
9. Донесува Програма за уредување на градежното земјиште;

6.-

10. Донесува Програма за одржување на сообраќајната сигнализација;
11. Донесува Програма за изградба и одржување на локални патишта и улици;
12. Донесува Програма за јавно осветлување;

13. Донесува Програма за изградба, реконструкција и одржување на водоводи;
14. Донесува Програма за одржување на јавната чистота;
15. Донесува Програма за одржување и користење на парковите и други јавни површини од локално значење;
16. Донесува Програма за одржување на гробиштата;
17. Донесува Програма за одржување и користење на реките во урбанизираните подрачја;
18. Донесува Програма за одбележување на значајни настани и истакнати личности со спомен обележја;
19. Донесува Програма за спроведување на аерозапрашување (аеросолна дезинсекција) на подрачјето на Општината;
20. Донесува Одлука за комунален ред;
21. Донесува Одлука за начинот на превоз во градскиот и приградскиот сообраќај;
22. Донесува Одлука за одржување и користење на јавните пазаришта;
23. Донесува Одлука за одржување и користење на гробиштата;
24. Донесува Одлука за подигањето, чувањето, одржувањето, заштитата и користењето на спомен обележјата;
25. Донесува Одлука за регулирање режимот на сообраќајот;
26. Донесува Одлука за висината на комуналните такси;
27. Го уредува начинот за чистењето на оцаците;
28. Го уредува одржувањето на јавниот простор за паркирање и начинот на неговото користење;
29. Определува имиња на улиците, плоштадите, мостовите и други инфраструктурни објекти од локално значење;
30. Ја утврдува организацијата, делокругот и начинот за извршување на задачите на општинската администрација, на предлог од Градоначалникот;
31. Основа јавни служби и врши надзор над нивната работа и дава согласност на Статутот;
32. Именува членови во управните и надзорните одбори на јавните служби што ги основа;
33. Усвојува програми за работа и финансиски планови за финансирање на јавните служби што ги основала Општината;
34. Одлучува за давање дозвола за вршење дејност од јавен интерес од локално значење во согласност со закон;
35. Ги усвојува извештаите за работата и годишните сметки на јавните служби што ги основала Општината;
36. Одлучува за начинот на располагање со сопственоста на Општината;
37. Одлучува за начинот на вршење финансиска контрола на Буџетот на Општината, во согласност со закон;
38. Го избира лицето кое раководи со Подрачната единица на Министерството за внатрешни работи, во согласност со закон;

39. Го разгледува и усвојува годишниот извештај за јавна безбедност на подрачјето на Општината, што го доставува до министерот за внатрешни работи и народниот правобранител;

40. Може да дава препораки на раководното лице на Подрачната единица на Министерството за внатрешни работи од областа на јавната безбедност и безбедноста во сообраќајот;

41. Избира и разрешува претседател на Советот;

42. Формира постојани и повремени комисии;

43. Врши одделни овластувања во согласност со закон врз добрата за општата употреба и врз природните богатства на подрачјето од Општината;

44. Востановува општински признанија и награди;

45. Дава мислење по предлог законите кои се однесуваат на Општината;

46. Врши и други избори и именувања од своја надлежност;

47. Врши и други работи.

Член 23

Советот работи на седници.

Седниците на Советот се јавни.

За исклучување присуство на јавноста на седница се одлучува ако за тоа постојат оправдани причини утврдени со Статутот, со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

При расправата за Буџетот на Општината, годишната сметка на Буџетот и за урбанистичките планови, присуството на јавноста не може да се исклучи.

Член 24

Советот на Општината одлучува со мнозинство гласови од присутните членови на Советот, а најмалку со 1/3 од вкупниот број членови на Советот, ако со Статутот не е предвидено посебно мнозинство.

Гласањето на седниците на Советот е јавно, освен ако Советот не одлучи за одделни прашања гласањето да биде тајно.

Член 25

Статутот, Деловникот, Буџетот, годишната сметка на Буџетот се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

Член 26

Седниците на Советот се свикуваат по потреба, но најмалку еднаш на три месеци.

Седниците ги свикува претседателот на Советот на своја иницијатива, на барање од градоначалникот или на барање од најмалку 1/4 од членовите на Советот најдоцна во рок од 15 дена од денот на неговото поднесување.

Доколку во рокот определен во ставот 2 на овој член, претседателот на Советот не ја свика седницата на Советот, членовите на Советот сами се состануваат и избират претседател за таа седница.

Денот, часот и местото на одржувањето на седниците на Советот како и предлогот на дневниот ред по кој се работи, задолжително се објавуваат најдоцна седум дена пред денот на одржувањето на седницата.

8.-

Член 27

Вонредна седница се свикнува за прашања од значење за безбедноста и сигурноста на граѓаните, за прашања кои настанале поради вонредни околности (пожар, поплави, земјотреси и сл.) и при посета на делегација од друга земја кога таа сака да се обрати на членовите на Советот.

Член 28

Вонредната седница ја свикнува претседателот на Советот по сопствена иницијатива или на барање на најмалку 1/3 од членовите на Советот или на предлог од Градоначалникот.

Поканата за седницата со предложениот дневен ред се доставува до членовите на Советот на најбрз можен начин.

Пред отпочнување со работа, членовите на Советот гласаат за оправданоста на причините за свикнување на седницата без материјална расправа и без измена на дневниот ред.

Член 29

Членовите на Советот имаат право и должност да присуствуваат и да учествуваат во работата на Советот и на неговите постојани или повремени комисији.

Членовите имаат право за седницата и на самата седница на Советот да даваат иницијативи и предлози и да поставуваат прашања на Градоначалникот.

Членот на Советот не може да биде повикан на кривична одговорност или да биде притворен за искажано мислење или за гласање на Советот.

Работодавецот е должен да го ослободи од професионална работа членот на Советот заради присуство на седниците на Советот или на комисиите во кој е член.

Членовите на Советот имаат и други права и должности утврдени со Статутот и други прописи.

Член 30

Членот на Советот не може да учествува во процесот на одлучувањето за прашања во кои тој и неговиот брачен другар, дете или роднина до втор степен странична линија има финансиски или друг личен интерес.

Членот на Советот е должен да го информира Советот за прашањата за кои тој има финансиски или друг личен интерес.

Членот на Советот не може да биде вработен во општинската администрација на Општината во која е избран.

Со денот на вработувањето согласно став 3 на овој член ќе се смета дека членот на Советот поднел оставка.

Членот на Советот вработен во јавните служби што ги основала Општината, не може да учествува во процесот на одлучувањето за прашања што се однесуваат на јавната служба во која е вработен.

9.-

Член 31

На членот на Советот му престанува мандатот пред истекот на времето за кое е избран ако:

- поднесе оставка;
- во случај на смрт;
- е осуден со правосилна пресуда за кривично дело на казна затвор во траење над 6 месеци;
- настапи случај на неспоивост со функцијата член на Советот, согласно со Законот за локалните избори;
- со правосилно решение биде лишен од деловната способност и
- престане да биде жител на Општината.

Советот на првата наредна седница ќе ја констатира причината и денот на престанување на мандатот на членот на Советот и тоа:

- во случаите од ставот 1, алинеја 1 од денот на одржувањето на седницата и
- во случаите од ставот 1, алинеи 2, 3, 4, 5 и 6 од денот на исполнувањето на условот.

На членот на Советот може да му биде одземен мандатот ако неоправдано отсутствува од три седници на Советот по ред.

За оправданоста на отсутството од ставот 3 на овој член одлучува Советот со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

Член 32

За претресување прашања од своја надлежност Советот формира комисии. Комисиите на Советот се формираат како постојани и повремени.

Мандатот на постојаните комисиии трае колку и мандатот на членовите на Советот.

Составот и времетраењето на мандатот на повремените комисиии ќе се определени со актот за нивното формирање.

Член 33

Комисиите на Советот на Општината:

- расправаат за прашања од областа за која се формирани;
- даваат мислења и предлози до Советот;
- ги разгледуваат предлозите на Градоначалникот, на членовите на Советот и иницијативите на граѓаните од областите за кои се формирани.
- предлагаат одлуки до Советот.

Комисиите на Советот на Општината, за разгледување, расправање на прашања, мислења и предлози, можат да формираат свои работни тела во чиј состав ќе учествуваат надворешни стручни лица од соодветната област.

Член 34

Постојани комисиии на Советот се:

- Комисијата за финансии и буџет;
- Комисијата за јавни и комунални дејности;
- Комисијата за урбанизам и заштита на животната средина;
- Комисијата за јавни дејности;

10.-

- Комисијата за месна самоуправа;
- Комисијата за заштита на човековата средина;
- Комисијата за доделување општински признанија и награди;
- Комисијата за мандатни прашања, избори и именувања;
- Комисијата за Статут и прописи;
- Комисијата за еднакви можности помеѓу жените и мажите;
- Комисијата за вршење надзор врз материјално-финансиското работење;
- Комисија за евро-атлантски интеграции и меѓународна соработка;
- Комисија за млади, спорт и рекреација;
- Комисија за локален економски развој;
- Комисија за безбедност.

Комисиите се составени од по 5 (пет) члена на Советот, освен Комисијата за еднакви можности помеѓу жените и мажите која брои 7 (седум) члена на Советот.

Член 35

Комисијата за финансии и буџет ги разгледува прашањата во врска со финансирањето на Општината и Буџетот и завршната сметка на Буџетот на Општината и други прашања поврзани со финансиски средства.

Член 36

Комисијата за јавни и комунални дејности ги разгледува прашањата од работата на јавните служби кои вршат дејности од јавен интерес од локално значење.

Член 37

Комисијата за урбанизам и заштита на животната средина ги разгледува Генералниот и деталните урбанистички планови и другата урбанистичка документација како и прашањата од заштитата и унапредувањето на животната средина.

Член 38

Комисијата за јавни дејности ги разгледува прашањата од значење за развојот на здравствената заштита, образованието, социјалната и детската заштита, културата, науката, како и прашања од други области од значење за интересите на граѓаните.

Член 39

Комисијата за месна самоуправа ги разгледува прашањата од значење за месната самоуправа и му предлага на Советот начин за нивно разрешување.

Член 40

Комисијата за заштита на човековата средина ги разгледува прашањата од значење за заштитата на човековата средина и природата - флората и фауната, активно соработува со еколошките друштва, здруженија и невладини организации што ја третираат оваа област и му предлага на Советот преземање мерки и активности

Член 41

Комисијата за доделување општински признанија и награди ги прибира и разгледува предлозите за доделување општински признанија и награди.

11.-

Член 42

Комисијата за мандатни прашања, избори и именувања:

- разгледува и подготвува предлози кои се однесуваат на мандатно-имунитетните прашања;
- разгледува и подготвува предлози за избор, именување и разрешување од надлежност на Советот на Општината;
- дава предлог за висината на платите, надоместоците и други примања на избраните и именуваните лица, до Советот кој донесува одлука;
- дава предлог за висината на надоместокот на патните и дневните трошоци на членовите на Советот на Општината, како и трошоците направени во

извршувањето на задачите што им ги доверил Советот на Општината, а одлука донесува Советот;

Претседателот и членовите на Комисијата ги избира Советот на Општината на својата прва седница.

Член 43

Комисијата за статут и прописи:

- го утврдува предлогот на Статутот на Општината;
- ги разгледува иницијативите и предлозите за измени и дополнувања на Статутот;
- ја следи примената на Статутот и ги разгледува начелните прашања од статутарен карактер;
- го утврдува предлог деловникот на Советот;
- подготвува мислење по предлог-законите што се однесуваат на Општината;
- разгледува и други општи акти од надлежност на Општината.

Член 44

Комисијата за еднакви можности помеѓу жените и мажите врши промовирање и штитење на еднаквоста меѓу половите во уживањето на човековите права во сите општествени нивоа, вградување на половата димензија во процесот на нормирањето и институционализирањето на општествените процеси и односи, елиминирање на секаков облик дискриминација на жената, поголема застапеност на жената во локалната самоуправа и сл. Комисијата активно соработува со женските невладини организации и здруженија кои делуваат на подрачјето на Општината.

Член 45

Комисијата за контрола на материјално-финансиското работење врши надзор врз материјално-финансиското работење на Општината.

За резултатите од надзорот се информираат Советот на Општината и Министерството за финансии.

Член 46

Комисијата за евро-атлантска интеграција и меѓународна соработка остварува комуникација со Мисијата на Европската унија во Република Македонија и седиштето на Европската унија. Ја прати легислативата за организација на локалната самоуправа во однос на европската легислатива. Перманентно информира за сите новини кои се случуваат во Европската унија. Учествува во одговорите на сите поставени прашања од Европската унија кон Република Македонија кои се однесуваат на локалната самоуправа. Учествува на сите нивоа, на сите ЕУ проекти во рамките на општината и ЕУ регионален пристап. Ги координира активностите на здруженијата ориентирани кон евро-атлантската интеграција.

Комисијата за млади, спорт и рекреација ги разгледува прашањата од областа на младите, спортот и рекреацијата, напредокот и развојот во возрастни индивидуи, поддржување на младинските иницијативи, како и вклучување на младите во донесувањето на одлуки важни за локалната самоуправа. Ги координира активностите на здруженијата ориентирани кон младите, спортот и рекреацијата.

Член 48

Комисијата за локален економски развој го следи економскиот развој во Општината, ја разгледува програмата за економски развој на Општината, ги разгледува и учествува во проектите аплицирани преку Општината и НВО за побрз економски развој на Општината, учествува во преговорите со комората на стопанствениците во Општината во креирањето на макроекономската политика за поттикнување и поддршка на развојот на малите и средните претпријатија како и семејните бизниси, ја следи состојбата на пазарот на работната сила и учествува во давање поддршка за изнаоѓање стимулативни мерки за намалување на невработеноста во соработка со Агенцијата за вработување.

Член 49

Комисијата за безбедност го разгледува Годишниот извештај за јавната безбедност на подрачјето на Општината и изготвува мислење по истиот, го доставува Годишниот извештај за јавната безбедност на подрачјето на Општината со мислењето на усвојување до Советот на Општината, изготвува предлог-препораки од областа на јавната безбедност и безбедноста во сообраќајот за раководното лице на Подрачната единица на Министерството за внатрешни работи и истите ги доставува до Советот на Општината на усвојување. Разгледува и други прашања и дава мислења и предлози од областа на безбедноста.

Член 50

Претседателот и членовите на комисиите ги избира Советот на Општината на предлог од Комисијата за мандатни прашања, избор и именувања.

Предлогот за избор содржи онолку кандидати колку што членови се избират во работните тела.

Политичките партии и листите на независни кандидати за членови на Советот кои партиципираат во Советот на Општината ќе бидат пропорционално застапени во вкупниот број на членови на сите комисии.

Член 51

Начинот за работата на комисиите поблиску се уредува со Деловникот на Советот на Општината.

Член 52

Советот се распушта ако за тоа се изјаснат мнозинството од вкупниот број членови на Советот.

Советот се распушта ако:

- повторно се донесе прописот што претходно бил поништен или укинат од Уставниот суд на РМ;

- донесе одлука со која се загрозуваат суверенитетот и територијалниот интегритет на РМ.

- не се состане за период подолг од шест месеци;
- не го донесе буџетот и годишната сметка на буџетот до 31 март на тековната година.

Во случај на распуштање на Советот за вршењето на работите од надлежност на Советот на Општината се применуваат одредбите од Законот.

14.-

2. ГРАДОНАЧАЛНИК НА ОПШТИНАТА

Член 53

Градоначалникот се избира на општи, непосредни и слободни избори со тајно гласање во согласност од законот за период од 4 (четири) години.

Градоначалникот својата функција ја извршува професионално.

Член 54

Градоначалникот во рамките на своите надлежности:

- ја претставува и застапува Општината;
  - ја контролира законитоста на прописите на Советот;
  - со заклучок ги објавува прописите на Советот во службеното гласило на Општината;
  - го обезбедува извршувањето на одлуките на Советот;
  - го обезбедува извршувањето на работите коишто со закон и се делегирани на Општината;
  - иницира и предлага донесување прописи од надлежност на Советот;
  - го предлага годишниот буџет и годишната сметка на Буџетот на Општината;
  - го извршува Буџетот на Општината;
  - избира директори на јавните служби што ги основала Општината, врз основа на јавен конкурс;
  - редовно го известува Советот за извршувањето на своите надлежности во согласност со Статутот;
  - решава во управни работи за права, обврски и интереси на правни и физички лица во согласност со законот;
  - донесува Правилник за систематизација на работните места на општинската администрација;
  - раководи со општинската администрација;
  - одлучува за вработувањето, правата, должностите и одговорностите на вработените во општинската администрација, доколку поинаку не е определено со Законот;
  - обезбедува правилно и законито користење, одржување и заштита на сопственоста во согласност со законот и Статутот и
  - врши и други работи утврдени со законот и со овој Статут.
- Градоначалникот може да овласти раководен службеник на Општината да ја води постапката и да решава во управни работи, како и да потпишува акти.

Член 55

Ако Градоначалникот смета дека прописот на Советот не е во согласност со Уставот и законите, должен е во рок од седум дена од денот на доставувањето, со решение да го запре неговото објавување, со кое ќе ги образложи причините за запирањето.

Советот е должен во рок од 15 дена од денот на објавувањето на решението од ставот 1 на овој член, да го разгледа решението и да одлучува по него.

Ако Советот го потврди прописот, градоначалникот е должен да го објави и истовремено да поднесе иницијатива за поведување постапка за оценување на уставноста и законитоста на оспорениот пропис пред Уставниот суд на Република Македонија.

15.-

За иницијативата од ставот 3 на овој член градоначалникот е должен да го информира министерството надлежно за вршење на работите што се однесуваат на локалната самоуправа.

Член 56

Градоначалникот е должен да поднесе извештај за извршување на одлуките донесени од страна на Советот на секои 3 (три) месеци во текот на годината.

За извршување на своите надлежности Градоначалникот го информира Советот по потреба, а најмалку 2 (два) пати во годината.

Член 57

Градоначалникот управува со сопственоста на Општината како добар домаќин.

Во управувањето со сопственоста на Општината, Градоначалникот е должен да презема мерки и да го обезбедува користењето на сопственоста во согласност со законот.

Член 58

Новоизбраниот градоначалник ја презема должноста од претходниот градоначалник во рок од 7 дена од денот на изборот.

За време на вршењето на функцијата, Градоначалникот не може да врши друга професионална дејност.

Градоначалникот не може да биде повикан на кривична одговорност или да биде притворен за искажано мислење пред Советот.

Градоначалникот определува кој од членовите на Советот ќе го заменува во случаи на спреченост или отсуство.

Во рок од 60 (шеесет) дена од денот на преземањето на функцијата градоначалник е должен со решение да го определи членот на Советот кој ќе го заменува.

Решението од став 5 на овој член се објавува во „Службен гласник на Општината Битола“.

За денот на настанувањето на спреченоста или отсуството Градоначалникот го информира претседателот на Советот.

На членот на Советот му мирува функцијата член на Советот за времето кога го заменува Градоначалникот.

Претседателот на Советот не може да го заменува Градоначалникот.

Платата и надоместоците на Градоначалникот, како и надоместокот за членот на Советот што го заменува Градоначалникот, се уредуваат со закон.

Член 59

Градоначалникот не може да биде именуван за член во надзорни, управни и контролни органи на трговски друштва и јавни служби.

Градоначалникот не може да учествува во процесот на одлучување за прашања во кои тој или неговиот брачен другар, деца или роднина до втор степен странична линија има финансиски или друг личен интерес.

Градоначалникот е должен да го информира Советот за интересот од ставот 2 на овој член.

Во случаите од ставот 2 на овој член одлучува еден од членовите на Советот избран на начин на кој се избира претседателот на Советот.

15.-

Член 60

На градоначалникот му престанува мандатот по сила на Законот:

- ако поднесе оставка;
- во случај на смрт;
- ако е осуден со правосилна пресуда за кривично дело на казна затвор во траење над 6 месеци;
- ако со правосилно решение биде лишен од деловна способност;
- ако настапи случај на неспоивост во вршењето на функцијата согласно со Законот за локални избори;
- во случај на неоправдано отсуство подолго од шест месеци и ако престане да биде жител на Општината.

За оправданоста на отсуството од ставот 1, алинеа 6 на овој член одлучува Советот со двотретинско мнозинство од вкупниот број членови на Советот.

Членот на Советот кој го заменува Градоначалникот во рок од 15 дена од денот на настанувањето на еден од случаите од ставот 1 на овој член е должен за тоа да го извести министерството надлежно за работите што се однесуваат на локалната самоуправа.

Министерството надлежно за вршење на работите што се однесуваат на локалната самоуправа во рок од 15 дена од денот на приемот на известувањето од ставот 3 на овој член ја известува Владата на Република Македонија, која во рок од

еден месец од денот на приемот на известувањето, констатира дека настанал еден од случаите од ставот 1 на овој член и истовремено иницира постапка за распишување нови избори за Градоначалник, во согласност со закон.

Советот во рок од 30 дена од денот на објавувањето на Одлуката на Владата од ставот 4 на овој член, ќе избере еден од членовите на Советот кој ќе ја врши должноста на Градоначалникот за периодот до изборот на нов Градоначалник, на начин на кој се избира претседателот на Советот.

На членот на Советот му мирува функцијата член на Советот за времето на вршењето на должноста Градоначалник во согласност со ставот 5 на овој член.

Изборите од ставот 4 на овој член нема да се спроведат доколку до новиот изборен период има помалку од 6 месеци.

Совет за заштита на потрошувачите

Член 61

Советот на Општината за разгледување на прашања и утврдување предлози кои се однесуваат на квалитетот на услугите на јавните служби основани од него, формира Совет за заштита на потрошувачите.

Член 62

Советот за заштита на потрошувачите е составен од 7 (седум) членови, од кои 3 (три) членови се избираат од редот на правните лица и 4 (четири)

16.-

членови од редот на физичките лица како корисници на услугите што ги даваат јавните служби.

Членовите на Советот за заштита на потрошувачите ги избира Советот на предлог од Комисијата за мандатни прашања, избор и именување.

Мандатот на членовите трае 2 (две) години со можност повторно да бидат избрани.

Член 63

Советот за заштита на потрошувачите ја следи состојбата на квалитетот на услугите што ги даваат јавните служби, дава мислења и предлози за подобрување на квалитетот на услугите; организира јавни трибини; соработува со јавните служби и општинската администрација.

IV. ОПШТИНСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

Член 64

За извршување на работите од надлежност на органите на Општината се организира општинска администрација.

Општинската администрација се организира во сектори и одделенија.

Општината може да организира општински инспекторат заради вршење на инспекциски надзор над вршењето на работите од нејзина надлежност.

Организацијата, делокругот и начинот на извршување на задачите на општинската администрација ги утврдува Советот, врз основа на предлог на градоначалникот.

Член 65

Вработените во општинската администрација кои вршат стручни, нормативно-правни, извршни, управно-надзорни работи и решаваат управни работи имаат статус на државен службеник.

За вработувањето, правата и должностите, системот на плати и надоместоци на плати, одговорноста, оценувањето и престанокот на работниот однос на вработените од ставот 1 на овој член, ќе се применуваат одредбите од Законот за државните службеници.

За вработените во општинската администрација кои вршат административно-технички и помошни работи се применуваат одредбите од работното законодавство.

Член 66

При вработувањето во општинската администрација и во јавни служби кои ги основала Општината ќе се води сметка за соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници застапени во Општината на сите нивоа, како и почитување на критериумите на стручност и компетентност.

17.-

Член 67

Општинската администрација:

1. Ги подготвува актите за Советот и градоначалникот;
2. Ги подготвува седниците на Советот како и седниците на неговите постојани и повремени комисији;
3. Врши стручни работи за Советот и за Градоначалникот;

4. Го води сметководството на Општината;
5. Ја следи проблематиката во областите од надлежност на Општината, врши анализа на состојбата и дава иницијативи и предлози за нивно решавање;
6. Доставува информации и податоци во врска со активностите на Општината на барање на надлежните органи или врз основа на закон;
7. Ракува со документите на Општината, и ги чува се до нивно уништување, односно предавање во Државниот архив на Република Македонија и
8. Врши и други работи што ќе и ги определи Советот и Градоначалникот.

Член 68

Заедничките административни тела за извршување на одделни надлежности ќе бидат основани или укинати врз основа на одлука донесена со мнозинство гласови од вкупниот број членови на секој од советите на општините.

Врз основа на одлуките од ставот 1 на овој член се склучува писмен договор во кој се утврдуваат: општините кои го основаат заедничкото административно тело; седиштето на заедничкото административно тело; видот; обемот и начинот на извршување на активностите; користењето на објектите и опремата; финансирањето; начинот на укинувањето и контролата на работењето на заедничкото административно тело.

Договорот од ставот 2 на овој член се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

V. АКТИ НА ОРГАНИТЕ НА ОПШТИНАТА

а) Општи акти

Член 69

Статутот е основен акт на Општината со кој се утврдуваат основните прашања во врска со надлежностите и организацијата на Општината и други прашања од значење за Општината.

Статутот на Општината се донесува во две фази и тоа како Нацрт-Статут и Предлог-статут.

Статутот на Општината го донесува Советот со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот на Општината.

Член 70

Советот на Општината донесува деловник на Советот, одлуки, планови и програми, решенија, заклучоци и други акти и дава мислење и утврдува насоки.

Член 71

Со Деловникот на Советот се уредува начинот за работа на Советот и неговите комисии, постапките за одлучување и односите со другите органи.

Деловникот на Советот на Општината се донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот на Општината.

Член 72

Со одлука на Советот се уредуваат работите од локално значење од надлежност на Општината.

Со одлука на Советот на Општината се основа општинска администрација и се уредува начинот на нејзиното работење и се основаат јавни служби.

Со одлука Советот уредува и други прашања од својата надлежност.

Член 73

Советот донесува заклучоци кога разгледува поодделни извештаи, информации и анализи.

Советот дава мислење и утврдува насоки за извршување на прописите и другите акти што ги донесува Советот на Општината.

Член 74

Постапката за донесување на општи акти се уредува со Деловникот на Советот на Општината.

Општите и други акти се објавуваат во „Службен гласник на Општината“.

Општите акти влегуваат во сила 8 (осмиот) ден од денот на објавувањето, а по исклучок што го утврдува Советот на Општината, со денот на донесувањето.

б) Поединечни акти

Член 75

Советот и Градоначалникот во рамките на својата надлежност донесуваат поединечни акти.

Советот донесува решенија за избор и именување.

Градоначалникот на Општината донесува решение.

в) Објавување на актите

Член 76

Градоначалникот на Општината е должен во рок од 7 (седум) дена од денот на доставувањето на актите да ги објави во „Службениот гласник на Општината Битола“.

Член 77

За објавените акти се води посебна збирка.

Збирката може да ја користат граѓаните и ќе им биде на увид во секое време.

VI. ОБЛИЦИ ЗА НЕПОСРЕДНО УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ОДЛУЧУВАЊЕТО НА ОПШТИНАТА

а) Граѓанска иницијатива

Член 78

Граѓаните имаат право да му предложат на Советот на Општината да донесе одреден акт или да реши одредени прашања од својата надлежност.

Советот е должен во рок од 90 дена да расправа по иницијативата на граѓаните доколку таа е поддржана од најмалку 10% на избирачите во општината.

Поддршката од став 2 на овој член се обезбедува со потписи на граѓаните.

За решенијата по поднесената иницијатива Советот ги информира граѓаните.

Граѓанска иницијатива не може да се поднесе за кадровски и финансиски прашања.

б) Собир на граѓаните

Член 79

Собир на граѓаните свикува Градоначалникот по своја иницијатива, на барање од Советот или на барање од најмалку 10% од избирачите на Општината, односно на месната самоуправа на која се однесува определено прашање.

Собирот на граѓани може да се свика за подрачјето од целата Општина или за подрачјето на месната самоуправа.

Градоначалникот е должен во рок од 30 дена да свика собир на граѓаните на барање од најмалку 10% од избирачите во Општината или месната самоуправа за која се однесува определеното прашање.

Барањето за свикување собир на граѓани со потписи на заинтересираните граѓани се поднесува до Градоначалникот.

20.-

Актот за свикување на собирот на граѓаните се објавува во локалните средства за информирање и се истакнува на јавни места на вообичаен начин.

Од денот на објавувањето, односно истакнувањето на актот за свикување на собирот на граѓаните до денот не неговото одржување мора да изминат најмалку 5 дена.

Член 80

На собирот на граѓаните во одлучувањето учествуваат граѓаните кои имаат избирачко право.

Собирот на граѓаните го води Градоначалникот или лице овластено од него.

За прашањата за кои се расправа на собирот на граѓани известува Градоначалникот, а по потреба и други овластени претставници на општинската администрација.

Член 81

Заклучоците донесени на собирот на граѓаните, органите на Општината се должни во рок од 90 дена да ги разгледаат и да ги земат предвид при одлучувањето и донесувањето мерки по прашањата на кои се однесуваат, како и да ги информираат граѓаните за своите одлуки.

в) Референдум

Член 82

Референдум може да распише Советот на Општината по своја иницијатива за прашања од негова надлежност.

Советот е должен да распише референдум на барање од најмалку 20% од избирачите на Општината.

Барањето за распишување референдум се доставува до Советот на Општината со потписи на заинтересираните избирачи дадени пред надлежниот орган кој води евиденција за избирачкото право на граѓаните на Општината.

Член 83

По барањето за распишување референдум Советот на Општината во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето донесува одлука за распишување референдум.

Одлуката за распишување референдум содржи предмет на референдумот и денот на неговото одржување.

Член 84

Одлуката за распишување референдум се објавува во службеното гласило и другите средства за објавување во Општината.

Од денот на објавувањето на одлуката за распишување на референдумот до денот на одржувањето на референдумот не може да поминат помалку од 15 дена, ниту повеќе од 60 дена.

21.-

Член 85

Право на гласање на референдумот имаат граѓаните кои имаат избирачко право.

Референдумот го спроведува Комисијата за спроведување на референдумот.

Претседателот и членовите на Комисијата ги именува Советот на Општината.

Член 86

Комисијата за спроведување на референдумот:

- го определува времето на гласање;
- врши технички подготовки за спроведување на референдумот;
- ги определува гласачките места;
- ги утврдува резултатите од гласањето и
- се грижи за законито спроведување на референдумот.

Член 87

За спроведување на гласањето на референдумот, Комисијата за гласачките места формира одбори за спроведување на референдумот.

Одборите ја спроведуваат правилноста и тајноста на референдумот.

Член 88

Времето на гласањето мора да се определи така што да им се овозможи учество на референдумот на сите граѓани што имаат право на глас.

На гласачкото место на кое гласале сите граѓани запишани во избирачкиот список, гласањето може да заврши и пред истекот на времето определено за гласање.

Член 89

Прашањето, односно актот што е предмет на референдумот мора да биде на соодветен начин изложено на гласачкото место.

Членовите на одборот се должни на граѓанинот што пристапил на гласање, по негово барање да му дадат објаснување за предметот на референдумот и за начинот на гласање.

Член 90

На референдумот секој граѓанин има право само на еден глас.

Граѓанинот може да гласа само лично.

Член 91

На референдумот се гласа со гласачко ливче.

Содржината на гласачкото ливче ја пропишува Комисијата за спроведување на референдумот.

Прашањето на гласачкото ливче мора да биде формулирано прецизно и недвосмислено така што граѓанинот на референдумот да може да одговори со "ЗА" или "ПРОТИВ" предлогот.

22.-

Член 92

Граѓанинот на референдумот се изјаснува така што на гласачкото ливче го заокружува зборот "ЗА" или "ПРОТИВ".

Кога на референдумот се поставени повеќе алтернативи, граѓанинот се изјаснува така што го заокружуваат зборот "ЗА" или "ПРОТИВ" од алтернативата за која гласа.

Член 93

По завршување на гласањето Одборот го утврдува резултатот од гласањето на гласачкото место и за тоа составува записник.

Формата и содржината на записникот ги пропишува Комисијата за спроведување на референдумот.

Веднаш по составување на записникот, Одборот доставува извештај до Комисијата за спроведување на референдумот.

Член 94

Комисијата за спроведување на референдумот врз основа на примениот гласачки материјал од сите гласачки места го утврдува резултатот од референдумот.

Одлуката на референдумот се донесува со мнозинство гласови од избирачите кои гласале, доколку гласале повеќе од половината од вкупниот број избирачи.

Одлуката донесена на референдумот е задолжителна за Советот.

Комисијата за спроведување на референдумот поднесува извештај за спроведениот референдум до Советот на Општината.

Член 95

Прашањето, односно актот што граѓаните не го прифатиле на референдумот не може повторно да се изнесува на референдум пред истекот на 6 (шест) месеци од денот на одржувањето на референдумот.

г) Претставки и предлози

Член 96

За работата на органите на Општината и општинската администрација, граѓаните имаат право, поединечно или заеднички со другите да доставуваат претставки и предлози.

Член 97

Претставките и предлозите се поднесуваат во писмена форма или усно на записник, поединечно или групно, до Градоначалникот

За претставките и предлозите не се плаќа такса.

Член 98

Подносителот не смее да трпи штетни последици поради поднесување на претставка, ниту поради тоа може да биде повикан на одговорност.

Член 99

Постапувањето по претставките и предлозите опфаќа прибирање на податоци, известувања и мислења за околностите што се од значење за правилно оценување на претставката, како и преземање на потребни мерки за отстранување на повредата на правото на подносителот или повреда на јавните интереси.

Член 100

Градоначалникот на Општината е должен најдоцна во рок од 60 дена од денот на приемот на претставката, односно предлогот на подносителот да му достави образложен одговор.

Ако претставката или предлогот не се однесуваат на работата од надлежност на органите на Општината, Градоначалникот ги доставува до соодветниот надлежен орган и за тоа го известува подносителот.

д) Јавни трибини, анкети и предлози

Член 101

Органите на Општината, при донесувањето на прописи од својата надлежност, претходно можат да организираат јавна трибина, да спроведат анкети или да побараат предлози од граѓаните.

Јавна трибина се организира кога се донесуваат прописи за прашања од локалниот економски развој, комунални потреби (водоснабдување, одржување на јавна чистота, одржување на локални патишта и улици) и други прашања од пошироко локално значење.

Анкета се спроведува за донесување урбанистички планови и други прашања од локално значење.

Прибирање предлози од граѓаните за решавање на прашања од локално значење ќе се врши преку објавување соопштение со кое ќе се повикаат граѓаните да даваат свои предлози.

Постапката, начинот и времето за преземање на една од наведените активности од ставот 1 на овој член, ќе се уреди со одлука донесена од органот што ја организирал.

VII. ИНФОРМИРАЊЕ НА ГРАЃАНИТЕ И СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР

а) Информирање на граѓаните

Член 102

Органите на Општината, комисиите на Советот на Општината и јавните служби и установи основани од Општината, ги информираат граѓаните за одлуките и своите активности кои се од непосредно значење за животот и работата на граѓаните во Општината и за други информации од јавен интерес.

Граѓаните на Општината се информираат за:

- прописите кои ги донесува Советот на Општината;
- начинот и условите за остварување на нивните права;
- обврските на граѓаните кои произлегуваат од надлежноста на Општината;
- плановите, проектите и програмите кои се во подготовка, а се од значење за развојот на Општината;
- услугите кои ги добиваат од јавните служби и општинската администрација и начинот на нивно добивање;
- приходите кои се остваруваат во Општината и начинот на нивна распределба и трошење;
- јавните набавки на основни средства за работа;
- именувањето на директори и претставници во управните одбори на јавните претпријатија, установи и училишта;
- други информации кои произлегуваат од надлежноста на органите на Општината и јавните служби и установи во согласност со закон.

Член 103

Информирањето на граѓаните на Општината се врши редовно, без надоместок, преку:

- издавање службен гласник на Општината;
- издавање и дистрибуција до граѓаните на месечни информативни билтени;
- објавување на публикации;
- информативни канцеларии водени од Општинската администрација и јавните служби основани од Општината;
- огласни табли во простории на органите на Општината, месните заедници, јавните служби и установи;
- веб сајт;
- јавни трибини во месните заедници за одредени прашања;
- средствата за јавно информирање и
- на друг соодветен начин кој е најповолен за информирање на јавноста.

Член 104

Советот на Општината со посебна одлука може да утврди за одредени информации да се информира и на јазикот кој не е службен јазик во Општината, а го зборуваат дел од жителите на Општината.

б) Слободен пристап до информациите од јавен карактер

Член 105

Во Општината се обезбедува правото на слободен пристап до информации од јавен карактер со кои располагаат органите на Општината, јавните служби и установи основани од Општината и правни и физички лица со доверени јавни овластувања на Општината.

По исклучок, во случаи утврдени со закон, правото на слободен пристап до некои информации со кои располагаат имателите на информации од став 1 на овој член, може да биде ограничен или да се обезбеди делумен пристап.

Член 106

За информациите со кои располагаат и до кои се обезбедува слободен пристап, имателите на информации од став 1 на овој член востановуваат и водат листа на информациите за која се објавува на начин кој е достапен за барателите на информации.

За листата на информации и условите и начинот на слободен пристап до информациите, граѓаните на Општината се известуваат преку огласна табла или на друг погоден начин.

Имателите на информации се должни редовно, а најдоцна во рок од три месеци да ја ажурираат листата на информации од јавен карактер со кои располагаат.

Листата на информации од јавен карактер за органите на Општината ја предлага градоначалникот, а ја утврдува (донесува) Советот на Општината.

Листата на информации од јавен карактер за јавните служби и установи основани од Општината ја утврдува управниот одбор на предлог на директорот.

Член 107

Постапката за остварување на правото на слободен пристап до информации се остварува во согласност со закон.

Градоначалникот на Општината создава услови и презема мерки пропишани со закон, за остварување на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат Советот на Општината и општинската администрација.

Директорот на јавното претпријатие и јавната установа основани од Општината, создава услови и презема мерки пропишани со закон, за остварување на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат, согласно статутот на претпријатието и установата.

26.-

Член 108

Слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат имателите на информации од став 1 на член 101 имаат сите правни и физички лица.

Слободниот пристап до информации се остварува:

- со увид во документите со кои располага имателот на информацијата;
- со добивање препис, фотокопија или електронски запис од документите со кои располага имателот на информацијата.

Имателот на информацијата за посредување при остварување на правото на слободен пристап до информациите определува службено лице.

Член 109

Барателот на информацијата за извршениот увид или добиениот препис, фотокопија или електронски запис на информацијата, плаќа соодветен надоместок во висина на материјалните трошоци.

Барателот на информацијата при поднесувањето на барањето се известува за плаќањето и висината на соодветниот надоместок.

Член 110

Имателот на информацијата ако не ја достави бараната информација, барателот има право на жалба до Државната комисија за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Член 111

Советот на Општината усвојува годишен извештај за остварувањето на правото на слободен пристап до информациите во минатата година во Општината.

Годишниот извештај за остварувањето на слободен пристап до информации го подготвува градоначалникот на Општината и го доставува до Советот најдоцна до 31 јануари во тековната година.

Извештајот од став 1 на овој член ги содржи и податоците за остварениот слободен пристап до информациите со кои располагаат и јавните служби кои ги формира Општината.

Извештајот од ставот 1, по усвојувањето се доставува до Државната комисија за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер.

VIII. СОПСТВЕНОСТ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТИНАТА

Член 112

Сопственоста на Општината ја сочинуваат недвижни и подвижни ствари, парични средства и права.

Сопственоста, Општината ја стекнува од сопствени извори на приходи.

Сопственоста Општината ја стекнува и преку финансирање од граѓаните или со нивно учество на друг начин, од подароци, наследство, донации или по други основи со одлука на Советот на Општината.

27.-

Член 113

За купување, отуѓување и оптоварување на сопственоста на Општината одлучува Советот на Општината.

Отуѓување на сопственоста на општината се врши само по пат на јавно наддавање, согласно законот.

Продажната цена на стварите не смее да биде помала од нивната пазарна вредност.

Средствата добиени од продажбата на стварите може да се инвестира само за стекнување нови или реконструкција на постојни ствари во сопственост на Општината.

Член 114

Општината ја евидентира својата сопственост и нејзината проценка се искажува во годишната сметка.

Член 115

Стварите во сопственост на Општината можат да се дадат на користење на други субјекти по пат на јавно наддавање, во согласност со закон.

Член 116

Општината се финансира од сопствени извори на приходи, локални даноци, надоместоци и такси утврдени со закон, дотации од државата и други извори на приходи утврдени со закон.

Општината, во рамките на своите надлежности самостојно располага со сопствените извори на приходи.

Член 117

Приходите и трошоците на Општината се утврдуваат со Буџетот на Општината.

Буџетот на Општината содржи биланс на приходите и трошоците на Буџетот, а се однесува за фискална година од 12 (дванаесет) месеци која почнува од 1 јануари, а завршува на 31 декември секоја календарска година.

Член 118

Предлогот на Буџетот на Општината го утврдува Градоначалникот и го доставува до Советот на Општината за донесување не подоцна од средината на месец ноември.

Советот на Општината не може да го разгледува предлогот на Буџетот на Општината пред истекот на 20 (дваесет) дена од денот на доставувањето до советниците на Советот на Општината.

Член 119

За секоја промена на Буџетот на Општината, за дополнително усвоени трошоци пропратени со мерки што ќе ги зголемат предложените приходи или ќе ги намалат другите трошоци во сразмерен износ, одлука донесува Советот на Општината.

28.-

Член 120

За покривање на непредвидените барања за трошоци што ќе се појават во текот на буџетската година, од вкупните тековни и капитални трошоци се издвојува буџетска резерва во висина утврдена со законот.

За користење на сретствата од буџетската резерва одлучува Советот на Општината по предлог на Градоначалникот на Општината.

Советот на Општината со одлука може да го овласти Градоначалникот за начинот на користење на буџетската резерва.

Член 121

Доколку Буџетот на Општината за наредната година не биде донесен до 31 декември во тековната година, ќе се постапи согласно со Законот за Буџетите и се воведува времено финансирање и тоа најдолго за 6 (шест) месеци.

Член 122

На крајот од секоја фискална година се изготвува годишна сметка на Буџетот на Општината.

Годишната сметка на Буџетот, Советот на општината треба да ја усвои најдоцна до 31 март во тековната година, за предходната година.

Член 123

Извршувањето на Буџетот на Општината го врши Градоначалникот, а поконкретно се уредува со одлуката за извршување на Буџетот на Општината.

IX. МЕСНА САМОУПРАВА ВО ОПШТИНАТА

Член 124

Граѓаните во Општината одлучуваат и за работите од непосредно и секојдневно значење од својот живот и работа и преку облици на месната самоуправа кои можат да ги основаат согласно со овој статут.

Член 125

Во Општината како облици на месна самоуправа можат да се основаат, во градот- урбани заедници, а во другите населени места - месни заедници.

Член 126

Обликот на месна самоуправа се основа, во градот за урбана единица согласно урбанистичкиот план, а за останатите населени места на катастарската општина на населеното место.

Член 127

Иницијатива за основање облици на месна самоуправа можат да покренат најмалку 10% од граѓаните, жители на подрачјето во кои има интерес за основање облик на месна самоуправа.

Член 128

Иницијативата за основање содржи: име на подносителот, опис на подрачјето за кое се бара основање на обликот на месна самоуправа, образложение на потребите за основање и потпис на заинтересираните граѓани.

Иницијативата за основање се доставува до Советот на Општината кој ја разгледува и оценува дали се исполнати условите и основани потребите за основање на обликот на месна самоуправа.

Член 129

Одлуката за основање на обликот на месна самоуправа се донесува на Собир на граѓаните од соодветното подрачје по пат на јавно гласање со мнозинство гласови од присутните граѓани.

Член 130

Граѓаните преку облиците на месната самоуправа, во согласност со овој статут и одлуките за основање се грижат за:

- решавање на прашања од комуналната инфраструктура за соодветното подрачје;
- изградба и одржување на објекти од јавен интерес (водоводи, улици, културни домови, спортски објекти и др.);
- заштита на животната средина и природата;
- уредување и одржување на гробиштата во селските населби;
- покренување иницијатива за уредување на просторот;
- организирање културни, спортски, забавни и други манифестации и
- други работи од непосредно секојдневно значење за животот и работата на граѓаните.

Советот на облиците на месната самоуправа дава иницијатива и предлози до надлежните органи на Општината за прашања од областа на образованието, здравството, социјалната заштита и други прашања од интерес на граѓаните.

Член 131

- Работите од членот 118 на овој Статут се финансираат од:
- средства што Општината им ги отстапи на облиците на месна самоуправа согласно со плановите и програмите за нивниот развој;
  - средства што граѓаните непосредно ги здружуваат;
  - средства што ќе ги издвојат заинтересираните правни и физички лица;
  - средства од надомест на услуги и
  - подароци и други средства.

Член 132

Органи на облиците на месна самоуправа се Советот и Контролниот одбор. Советот и Контролниот одбор се избира на собир на граѓаните со јавно гласање, доколку Собирот не одлучи гласањето да биде тајно.

Советот е составен од 3 (три) до 7 (седум) членови.

Контролниот одбор е составен од претседател и два членови

Мандатот на членовите на Советот и мандатот на претседателот и членовите на Контролниот одбор трае 4 (четири) години.

Член 133

Одлука за распишување избори за органи во облиците на месната самоуправа донесува Советот во стариот состав, најдоцна 30 дена пред истекот на мандатот.

Ако Одлуката од став 1 на овој член не се донесе во утврдениот рок, одлука за распишување избор на членови во Советот донесува Градоначалникот на Општината во рок од 15 дена.

Член 134

Предлагање и утврдување на кандидати за членови во Советот и претседател и членови во Контролниот одбор се врши на Собир на граѓани.

За утврдени се сметаат кандидатите кои добиле мнозинство, односно најголем број гласови од присутните граѓани на Собирот.

Член 135

Постапката за предлагање, утврдување и избор на членови на Советот и претседател и членови во Контролниот одбор поблиску се уредуваат со Правилата за работа на обликот на месната самоуправа.

Член 136

За избрани членови на Советот и претседател и членови во Контролниот одбор се сметаат кандидатите кои добиле мнозинство односно најголем број гласови од избирачите кои гласале.

Член 137

Советот од своите членови избира претседател кој го претставува и застапува обликот на месната самоуправа.

Советот донесува правила со кои се уредува работата на обликот на месната самоуправа како и програма за работа, по претходно мислење на Советот на Општината.

Член 138

Градоначалникот на Општината со решение може да делегира вршење на определена работа од непосреден интерес и секојдневно значење за животот и работата на жителите, на претседателот на Советот на обликот на месната самоуправа.

Средствата потребни за извршување на работите од ставот 1 на овај член се утврдуваат во решението за делегирање на надлежноста.

Со решението се определува органот и начинот за вршење на надзор над извршувањето на работите од ставот 1 на овај член.

31.-

Член 139

Општинската администрација ги врши стручните, административно-техничките и сметководствено финансиските работи на органите на обликот на месната самоуправа.

Контрола над трошењето на средствата што ќе бидат пренесени за извршување на делегираните надлежности врши општинската администрација.

X. НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА УТВРДУВАЊЕ И УПОТРЕБА НА ГРБОТ И ЗНАМЕТО НА ОПШТИНАТА

Член 140

Грбот и знамето на Општината се утврдуваат со одлука на Советот на Општината.

За утврдување на грбот и знамето на Општината, Советот на Општината распишува конкурс и образува комисија.

Член 141

Комисијата од пристигнатите трудови по објавениот конкурс утврдува предлог за грб, односно знаме на Општината и го доставува до Советот на Општината на усвојување.

Член 142

Советот на Општината со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот одлучува по предлогот на комисијата.

Одлуката на Советот за утврдување грб, односно знаме на Општината е составен дел на Статутот на Општината.

Член 143

Грбот на Општината се употребува во состав на печатот на Општината. Грбот на Општината може да се употребува и на официјални покани, честитки и на слични акти што ги користат Советот и Градоначалникот на Општината.

Советот на Општината може да одобри употреба на грбот на Општината од физички и правни лица, ако оцени дека е во интерес на Општината.

Член 144

Знамето на Општината се истакнува на зградата на Општината и на видни места во Општината.

Знамето на Општината може да се истакнува и при меѓународни средби, натпревари и други собири на кои учествува или е презентирана Општината.

32.-

Член 145

Грбот и знамето на Општината не смеат да се употребуваат ако се оштетени или со својот изглед се неподобни за употреба.

XI. ЗАШТИТА НА ОПШТИНАТА

Член 146

Иницијатива за оцена на уставноста на законите и уставноста и законитоста на општите акти на Министерствата и други органи на државната управа со кои се нарушува уставната положба и правата на Општината утврдени со Уставот и законите, може да поднесат Советот односно Градоначалникот на Општината до Уставниот суд на Република Македонија.

Член 147

Градоначалникот на Општината има право да бара судска заштита пред надлежните судови кога на Општината и се попречува вршење на дадените надлежности со Уставот и законот, со акти и активности на органите на државната управа и на Владата на Република Македонија.

XII. ПОСТАПКА ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА СТАТУТОТ НА ОПШТИНАТА

Член 148

Измени и дополнувања на Статутот на Општината можат да предложат најмалку 1/2 од членовите на Советот на Општината, Градоначалникот на Општината, најмалку 10% од избирачите во Општината или согласно закон.

Член 149

Одлука за пристапување кон измени на Статутот донесува Советот на Општината со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

Член 150

Измените на Статутот на Општината се донесени ако за нив гласале мнозинство од членовите на Советот на Општината.

33.-

XIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 151

Со денот на влегување во сила на овој статут престанува да важи Статутот на Општината Битола („Службен гласник на општината Битола“, бр. 2/96), Статутарната одлука за измена и дополнување на Статутот на Општината Битола („Службен гласник на Општината Битола“ бр.2/97), Статутарната одлука за измени и дополнување на Статутот на Општината Битола бр.5/03.

Член 152

Членовите 110 и 111 став 4 ќе се применуваат со донесувањето на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Член 153

Овој статут влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општината Битола“.